

Beskrivning.

över förslag till ändring av
stadsplan för

H a p a r a n d a s t a d.

Del II.

Stadsplaneändringen är redovisad å stadsplanekarta upprättad år 1953 av arkitekt SAR Bertil Mattsson. Samtidigt redovisas å kartan delar av gällande stadsplan för Haparanda stad, för vilka stadsplan är avsedd att upphävas.

För åskådliggörandet av lokalisering för olika ändamål, bostads- och affärsbebyggelse, industrier och hantverksrörelser, hotell och trafikföretag, allmänna byggnader, trafikleder och gatunät, parker och gatuplanteringar, begravningsplats med mera bifogas en översiktlig utredning redovisad dels på en sammanställningskarta i skala 1:2000 och dels på schematiskt utförda kartor i skala 1:10000. Dessutom bifogas en beskrivning till den översiktliga utredningen.

Ändringsförslaget del II innefattar områdena väster och sydväst om det för fastställelse inlämnade del I. Orsakerna till att denna del tagits upp före stadens centrala delar är det trängande behovet av samlade och lämpligt belägna tomtområden för egnahemsbebyggelse, fortsatt redovisning av huvudtrafikledningens sträckningar, /se del I/ fixerande av trafikplatserna där rikshuvudväg 13 och länshuvudväg 400 sammankopplas, anordnande av central busstation för staden samt bestämmande av tomtområde för blivande medborgarhus.

I den översiktliga utredningen har konstaterats, att det område, som innefattas av kvarteren Röken, Tjädern, Kokaren, Hönan, Tuppen och Tåhättan har det gynnsammaste läget för småhusbebyggelse. Området ligger i nära anslutning till stadens centrala del, vatten och avlopp är delvis redan utbyggt inom detsamma och marken äges av staden. Grundförhållandena äro ej av beskaffenhet att tillåta tyngre byggnader men acceptabla för högst två-

våningshus. Kvareret Röken är i det närmaste utbyggt med enfamiljshus på ett planmässigt sätt. De övriga uppräknade kvarteren med tillhörande, ännu ej utbyggda gatunät har i gällande plan en otidsenlig utformning, varför dels med hänsyn till lämplig tomtindelning och husplacering och dels av hänsyn till trafiksäkerheten på förbilöpande huvudled, Västra esplanaden, en ändrad indelning av området har företagits. För att förenkla redovisningen i det följande ha de nya kvartersnamnen Elden, Molnet, Trädet, Fyren, Gläntan och Slätten införts och de gamla Tjädern, Kokaren, Hönan, Tuppen och Tåhättan föreslagits utgå.

Stadsplane-
områdets av-
gränsning.

Den för fastställelse avsedda delen av stadsområdet begränsas i öster av Västra esplanaden - Lasarettsgatan - Repslagaregatan, i söder av Sundellsgatan, i väster av Östra kyrkogatan - Björnholmsgatan samt i norr av den väg, som på gamla stadsplanekartan benämnes Norra björkallén. För områdena norr om samt i viss utsträckning väster om stadsplaneområdet, vilka icke kunna väntas bli bebyggda eller eljest tagna i anspråk inom överskådlig tid har gällande stadsplan föreslagits utgå.

Områden för
allmänna byggnader.

De kvarter, vilka äro och för framtiden beräknas förbli bebyggda med allmänna byggnader, d.v.s. Lärkan bebyggt med högre allmänt läroverk, Eden bebyggt med folkskola samt Korsningen bebyggt med Nedertorneå sockens kommunala förvaltningsbyggnad ha redovisats för allmänna ändamål. Nämda kvarter kunna på grund av befintliga förhållanden, omgivande gator och befintlig bebyggelse å närliggande kvarter icke lämpligen utvidgas. För läroverket och kommunala förvaltningsbyggnaden torde någon utvidgning av kvartersmarken ej heller vara erforderlig. För folkskolan f.n. stadens enda torde utbyggnad bli aktuell, men härvid måste man räkna med ytterligare en eller två skolanläggningar på annan plats i staden.

Dessutom har reserverats ett område för planerat medborgarhus, där tomtmark förvärvats för ändamålet vid kvarteret Klacken, Västra esplanaden. Angränsande hörn-

tomt, som är i enskild ägo, blir genom snedavskärningen för frisikt i korsningen mellan Västra esplanaden och Köpmangatan /rikshuvudväg 13/ så starkt beskuren, att den ej kan bebyggas annat än genom sammanläggning med medborgarhustomten. Den har därför tillagts A-området, varigenom norra delen av detta måhända kan användas för eventuell ny förvaltningsbyggnad för Haparanda stad.

Områden för
bostadsändamål.

De enligt ovan nybildade kvarteren inom nordvästra delen av planområdet avses bli bebyggda med huvudsakligen enfamiljshus av egnahemstyp eller som kedjehus. I kvarteret Fyrens norra del böra bostadshus i två plan uppföras och i dess södra del har instuderats större hyreshus i tre våningar, då efterfrågan på tomter, där trevåningshus få byggas på senare tid visat tendens att öka. Vid torgbildningen mellan kvarteren Fyren och Klacken har föreslagits två affärshus i två våningar, av vilka det norra samtidigt knyter samman de två stora, nybyggda bostadshusen i kvarteret Rian med den högre bebyggelsen längs Västra esplanaden. Övriga delar av kvarteren Klacken och Rian samt kvarteret Röken äro redan färdigbyggda med mindre bostadshus. I kvarteret Hörnan äro längs Västra esplanaden två trevåningshus uppförda och ett tredje planerat. Längs Repslagaregatan i kvarteren Hörnan och Älvan räknas med sanering av befintlig bebyggelse för bostadsändamål. I sistnämnda kvarter har föreslagits trevåningshus längs Köpmangatan med beräknad fortsättning på tomterna i nästa kvarter Kvarnvingen, vilket emellertid ej faller inom detta stadsplaneblad.

El.trans-
formator.

I kvarteret Hörnan, där elektrisk transformatorstation anlagts å mellantomten vid Lasarettsgatan, har ett område för detta ändamål reserverats.

Busstation.

Efter utredning har i samråd med vägförvaltningen i länet ett läge för central busstation lokaliserats till kvarteret Älvan, vilken åskådliggjorts å bifogad trafikutredningskarta.

Lekplats.

För området väster om Västra esplanaden och norr om Köpmangatan har redovisats en lekplats för barn mellan de nya kvarteren Molnet och Trädet. Lekplatsen är avsedd

att dels betjäna barn i 7-12 årsåldern medelst bollplan och dels barn under 7 år medelst avdelat område med lämpliga lekanordningar.

Parker och gatuplanteringar.

Av den översiktliga utredningen framgår, att egentliga parker förlagts till andra delar av stadsområdet. Inom det aktuella stadsplaneområdet föreslås emellertid omfattande gatuplanteringar av parkkaraktär. Sålunda skall Västra esplanaden samt korsningen med Köpmangatan planteras enligt särskild upprättat parkförslag.

Gatunät.

Huvudledernas sträckningar redovisas i den översiktliga utredningen. Inom stadsplaneområdet ingå Västra esplanaden norr om Köpmangatan samt den senare väster om Västra esplanaden som delar i rikshuvudväg 13 /kustvägen Haparanda-Stockholm/. Lokala trafikleder utgöra Skomakaregatan och den norra, nya delen av Ringvägen samt delsträckor av Västra esplanaden /söder om Köpmangatan/ och Köpmangatan /öster om Västra esplanaden/. För Västra esplanaden har den förutvarande totalbredden 36 meter bibehållits, men den tänkta gatuplanteringen har omlagts, så att körbanan nu kommer i mitten och härigenom blir billigare att utföra. Dessutom är terränglutningen här så svag, att körbanan för att erhålla vattenavrinning måste läggas något högre än kvartersmarken vid sidorna. Genom körbanans förläggande till mittdelen av gatuområdet undviks emellertid några olägenheter för de angränsande tomterna, då marken i parkremsorna längs sidorna kan läggas på ett lägre plan, som passar för tomternas markhöjd. Trottoarerna tänkas ersätta med parkgångar i sidoplanteringarna, som här komma att givas karaktär av prydnadsparker. Lasa- retts- och Packhusgatorna ha ifråga om fordonstrafik ansetts böra avstängas vid korsningarna med Västra esplanaden. Frisiktszonerna, som på kartan betecknats såsom plantering få enligt en föreskrift, som intagits i förslaget till stadsplanebestämmelser, användas till utfartsväg för angränsande fastighet endast om erforderlig utfartsväg icke kan på annat sätt erhållas. Köpmangatan har på delen mellan kvarteren Lärkan och Klacken breddats till 18 meter och kan i framtiden erhålla

ytterligare ökad bredd på bekostnad av förgårdar. I fortsättningen väster ut avses gatan få 20 meters bredd med erforderliga frisksiktzoner. I kvarteret Klacken måste de tre mellantomterna behålla sina utfarter till Köpmangatan. Av övriga gator föreslås den nya lokaltrafikleden Ringvägen 12 meter bredd. De gator, som bibehålles från den gamla stadsplanen ha sina bredder oförändrade.

Öppna platser, parkering.

Inom planområdet finnas tre öppna platser, dels den stora trafikplatsen i korsningen Västra esplanaden - Köpmangatan, som det varit oundgängligen nödvändigt att vidga på bekostnad av kvarteren Klacken och Eden för erhållande av fri sikt samt möjliggörande rotationstrafik /se detaljutredning å särskild karta/, dels öppna platser framför Nedertorneå kommuns byggnad i kvarteret Korsningen och dels den nya torgplats vid blivande medborgarhuset, /medborgarplatsen/ vilken delvis även är avsedd som affärstorg. Vid alla tre öppna platserna är anordnad särskilda parkeringsutrymmen för bilar. Parkering kan även medgivas på vissa bostadsgator, som ha relativt stora bredder.

Gatuhöjder.

Där gator anlagts efter fastställandet av 1924 års stadsplan, ha gatuhöjderna justerats med hänsyn härtill. För de icke utförda huvudlederna inom området ha nya gatuhöjder införts efter av vägförvaltningen upprättat förslag till gatuprofiler. Gatuhöjder för gator, som ännu ej kommit till utförande, ha anpassats efter de höjdlägen verkställd avloppsutredning givit vid handen.

Avlopp.

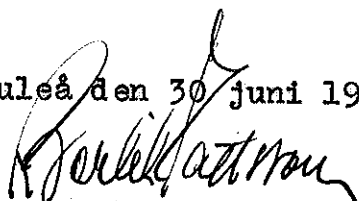
Avlopp finnes delvis i gatorna inom planområdet. En revidering av tidigare upprättat avloppsförslag till överensstämmelse med stadsplaneförslaget har verkställts. Detta redovisas schematiskt på bifogad avloppskarta, å vilken projekterat avlopp angivits med heldragen röd linje. Den nya avloppsledningen i Ringvägen - Skomakaregatan blir i första hand spillvattenavlopp samt för dränering av tomterna. Den kopplas på huvudledningen strax väster om Västra esplanaden. I Ringvägens västra del torde ledningen få höjas till innemot 1,5 meter under

markytan för erhållande av fall. Man får här eventuellt räkna med källarlös bebyggelse. Ytvattenavlopp kan från början göras provisoriskt till öppna diket vid idrottsplatsen. Senare kan ytvattenavlopp göras i gatan och kopplas på stadens ytvattenledning i Västra esplanaden. En sammanställning av avloppssystemen med anpassning till stadsplaneförslaget är gjord på särskild karta, som bifogas.

Luleå den 30 juni 1953.

Tillhör Kungl. Maj:ts beslut
den 30 juni 1954.
Stockholm i Kommunikationsdepartementet

Ex officio:

Bertil Mattsson
arkitekt SAR